

1.10.2021

EU's klimatold CBAM vil møde international modstand

En række lande har allerede kritiseret forslaget, som, de mener, reelt er protektionisme og i strid med WTO's regler om ikke-diskrimination. Kina, Rusland og Indien er i spidsen for kritikken.

Skrevet af

Svend Roed Nielsen

📞 +45 25 26 75 23

✉️ srn@thinkeuropa.dk

EU-Kommissionens ambitiøse klimapakke Fit for 55 indeholdt et forslag til en CO₂-grænseudligningsafgift, CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism), der har fået EU's handelspartnere til at reagere.

Ideen med CBAM er at sikre lige konkurrencevilkår for de af EU's virksomheder, der med Fit for 55-forslagene vil blive pålagt særligt tunge klimaafgifter.

Uden en sådan beskyttelse er der nemlig en risiko for, at produktionen flytter ud af EU-området (carbon-lækage), så EU's klimaindsats undergraves, og EU-arbejdspladser må nedlægges. CBAM omfatter import af cement, jern, stål, elektricitet, aluminium og kunstgødning.

█ Kritik af CO₂-grænseudligningsafgift

Det lyder jo som en helt rigtig politik, og forslaget ventes da også at få bred opbakning blandt EU's medlemslande.

Men en række lande har allerede kritiseret forslaget, som, de mener, reelt er protektionisme og i strid med Verdenshandelsorganisationen WTO's regler om ikke-diskrimination. Kina, Rusland og Indien er i spidsen for kritikken og er blandt andet støttet af flere afrikanske og sydamerikanske lande.

I modsætning til tidligere ser USA under Biden derimod positivt på initiativet og indikerer, at man måske selv vil indføre en lignende klimaafgift.

Kan EU så gå videre og vedtage CBAM? Kommissionen har lovet, at ordningen skal være WTO medholdelig og mener derfor selvsagt, at CBAM-forslaget lever op til WTO's regler. Men kan man opnå enighed mellem WTO's 164 medlemslande om dette?

Her må EU være fleksibel og for eksempel undtage de mindst udviklede u-lande, der finder, at de har krav på en differentieret gunstig behandling på klimaområdet.

EU må desuden sikre, at forslaget alene er klimamæssigt begrundet, blandt andet ved at lade hele afgiftsprovenuet gå til klimaaktiviteter og ikke til andre formål.

█ EU risikerer retssag og handelssanktioner

Måske kan EU dermed isolere modstanden til et begrænset antal lande, deriblandt formentlig Kina og Rusland. Der vil dog være en risiko for, at de kritiske lande vil indklage EU til WTO's appeldomstol for handelstvister. Taber EU her, kan der indføres omfattende handelssanktioner over for EU.

EU kan også vælge at indføre en CBAM uden formel godkendelse i WTO samt indføre de øvrige omkostningskrævende forslag i EU's klimapakke. Det er dog med risiko for, at EU's virksomheder ikke kan opnå den konkurrencebeskyttelse, som en WTO-godkendt CBAM ville give kombineret med risiko for seriøse handelssanktioner.

Så helt kort - er det klimaet eller international handel, der vil veje tungest i de kommende forhandlinger?